

Metodologia CLIL: Innowacyjne podejście do nauczania przedmiotów w języku obcym

*Efektywne łączenie języka i treści
w edukacji*

Plan prezentacji

1. Podstawy i założenia CLIL
2. Zalety stosowania CLIL w edukacji
3. Organizacja i projektowanie lekcji CLIL
4. Wyzwania i strategie wdrażania CLIL

Podstawy i założenia CLIL

Definicja CLIL

“CLIL to dwutorowe podejście edukacyjne, w którym dodatkowy język jest używany do nauki i nauczania zarówno treści przedmiotowych, jak i języka.”

(EuroCLIC 1994)

Content and Language Integrated Learning

Metoda nauczania, w której treści z różnych przedmiotów są przekazywane w języku obcym.

Historia CLIL

Rozwój w latach 90. XX wieku

Obserwowano rosnące zapotrzebowanie na znajomość języków obcych, zwłaszcza w kontekście globalizacji, ale także i rozwoju gospodarczego.

Potrzeba innowacyjnych metod

Tradycyjne metody nauczania języków obcych często okazywały się nieskuteczne, a uczniowie mieli trudności z praktycznym zastosowaniem zdobytej wiedzy.

Inspiracja podejściem bilingwalnym

Gdzie treści przedmiotowe są nauczane za pomocą dwóch języków.

Koncepcje CLIL

Treści i język (kompetencje kluczowe)

Zastosowana integracja pozwala uczniom uczyć się zarówno języka, jak i treści przedmiotowych w tym samym czasie.

Autentyczny kontekst:

Uczniowie poznają język w naturalnym kontekście, co sprzyja lepszemu zrozumieniu i zapamiętywaniu.

Aktywizacja uczniów:

Metoda ta zakłada aktywne uczestnictwo uczniów w procesie uczenia się, często poprzez pracę projektową i zadania praktyczne.

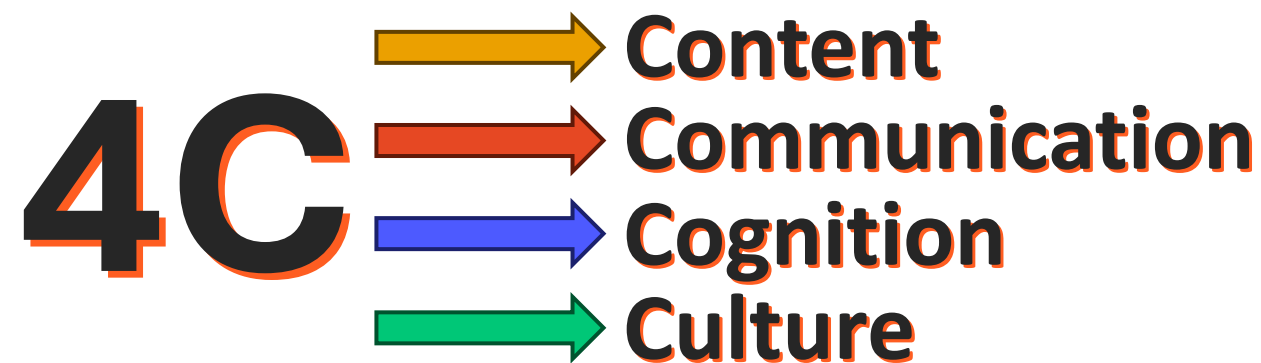
Cele i założenia edukacyjne

Znaczenie 4C w metodzie CLIL

Metoda 4C w CLIL zapewnia holistyczne podejście do nauczania, gdzie rozwój językowy idzie w parze z rozwojem wiedzy przedmiotowej i kompetencji poznawczych.

Dzięki temu uczniowie nie tylko opanowują język obcy, ale również stają się bardziej świadomi kulturowo, potrafią krytycznie myśleć i rozwiązywać problemy, co przygotowuje ich do funkcjonowania w zglobalizowanym świecie.

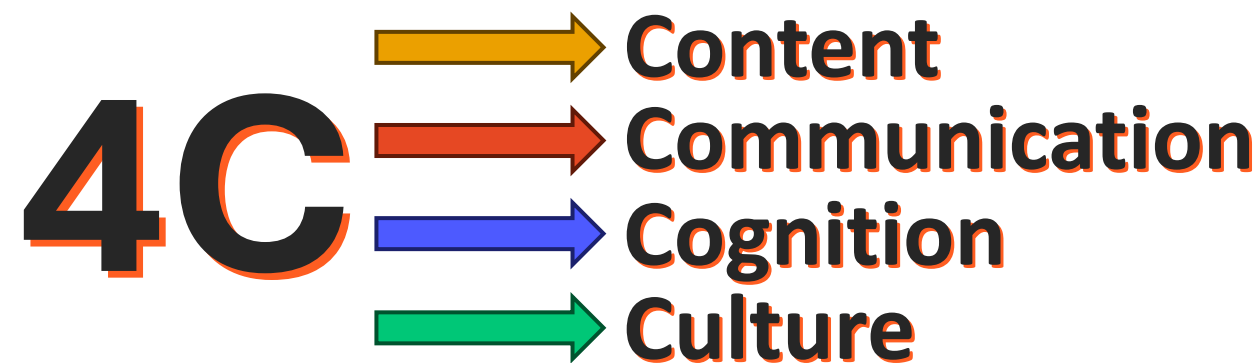

Content (Treść):

Obejmuje materiał przedmiotowy, który jest nauczany w języku obcym. Uczeń zdobywa wiedzę z konkretnej dziedziny, a język obcy jest narzędziem do jej przekazywania i zrozumienia.

Communication (Komunikacja):

Kładzie nacisk na rozwój umiejętności językowych, zarówno mówienia, jak i słuchania, pisanie i czytania. Uczeń uczy się używać języka obcego w kontekście nauczanego przedmiotu, co pozwala mu na skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach.

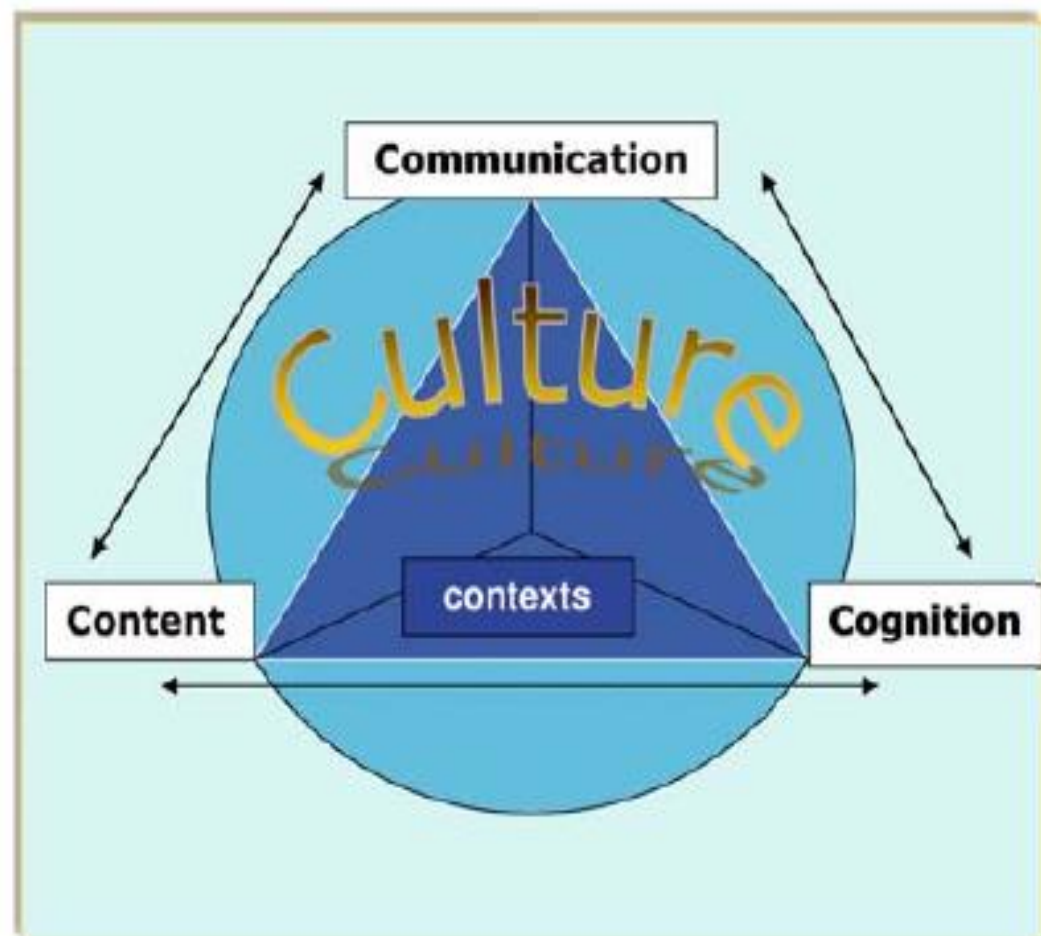

Cognition (Poznawanie):

Dotyczy rozwijania umiejętności poznawczych, takich jak krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów i twórcze myślenie. Uczeń nie tylko przyswaja wiedzę, ale także uczy się jej analizować, przetwarzać i wykorzystywać w praktyczny sposób.

Culture (Kultura):

Skupia się na rozwijaniu świadomości kulturowej i międzykulturowej. Uczeń uczy się rozumieć inne kultury, poznaje perspektywy innych ludzi i rozwija otwartość na różnorodność

The 4Cs framework for CLIL (Coyle, 2005).

Reconceptualising Language Learning

The Language Triptych

Coyle, Hood, Marsh, 2010

Zalety stosowania CLIL w edukacji

Rozwijanie kompetencji językowych i przedmiotowych

Równoczesne uczenie się

CLIL łączy naukę języka oraz wiedzy z przedmiotu, co wspiera kompleksowe rozumienie materiału.

Naturalny kontekst nauki

Uczenie się w naturalnym kontekście zwiększa efektywność zapamiętywania i zrozumienia.

Motywacja uczniów do nauki

Zwiększenie zaangażowania uczniów

CLIL motywuje uczniów poprzez naukę w atrakcyjnym i praktycznym kontekście edukacyjnym.

Rozwój pewności siebie

Uczenie się języka obcego w trakcie innych przedmiotów wzmacnia pewność siebie uczniów w posługiwaniu się językiem.

Wpływ na umiejętności międzykulturowe

Promowanie otwartości kulturowej

Metoda CLIL zachęca uczniów do otwartości i akceptacji różnic kulturowych, budując pozytywne postawy.

Rozwój kompetencji międzykulturowych

Uczniowie uczą się rozumieć i szanować różnorodne tradycje oraz wartości innych kultur.

Organizacja i projektowanie lekcji CLIL

Cel

Pomoc uczniom w osiągnięciu pełni swoich możliwości na różnych poziomach:

- **Fizycznym**
- **Emocjonalnym**
- **Psychicznym**
- **Duchowym**

Planowanie lekcji zgodnych z CLIL

Cele językowe i przedmiotowe

CLIL wymaga jasnego określenia celów językowych oraz przedmiotowych.

Wyważenie treści i wsparcia

Należy zrównoważyć treść merytoryczną z odpowiednim wsparciem językowym dla lepszego przyswajania wiedzy przez uczniów.

Poziom i forma pracy językowej

Należy lekcje ukierunkować na poziom klasy (zarówno przedmiotowy jak i językowy), pamiętajmy że całość prowadzona jest z użyciem jednego języka (np. angielskiego).

Sukces na lekcji CLIL

Podczas lekcji CLIL łączymy najważniejsze cztery umiejętności językowe:

- **Słuchanie**

Jest normalną czynnością edukacyjną, niezbędną do nauki języka.

- **Czytanie**

Wykorzystujące sensowny materiał, jest głównym źródłem informacji.

- **Mówienie**

Koncentruje się na płynności. Poprawność jest traktowana jako kwestia drugorzędna.

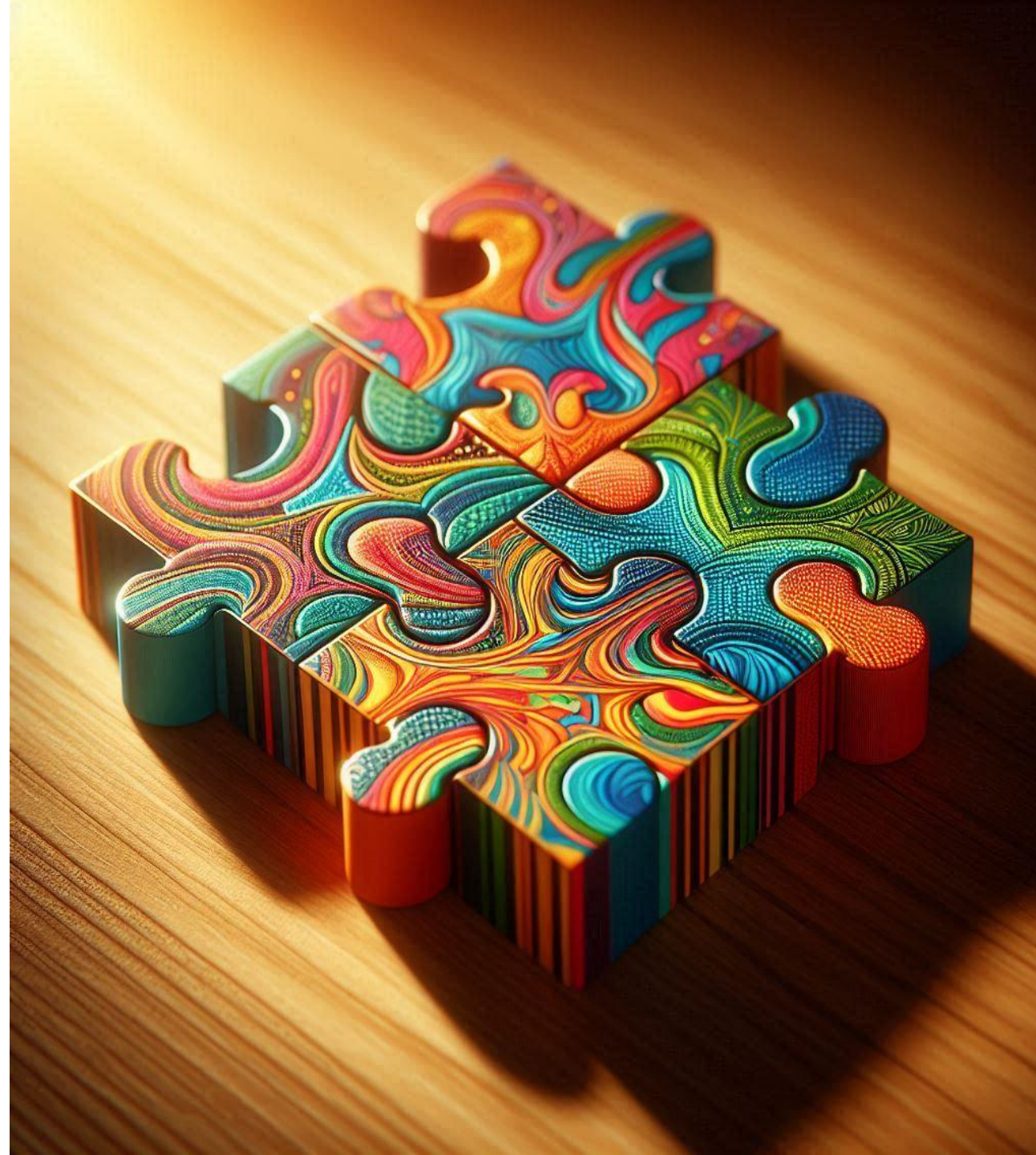
- **Pisanie**

To seria ćwiczeń leksykalnych, w których jest powtarzana gramatyka, czy słownictwo.

Czteroetapowy program nauczania CLIL

Lekcja CLIL koncentruje się na treści i języku w równym stopniu i często przebiega według czteroetapowego schematu.

- **Przetwarzanie tekstu**
- **Identyfikacja i porządkowanie wiedzy**
- **Identyfikacja języka**
- **Zadania dla uczniów**

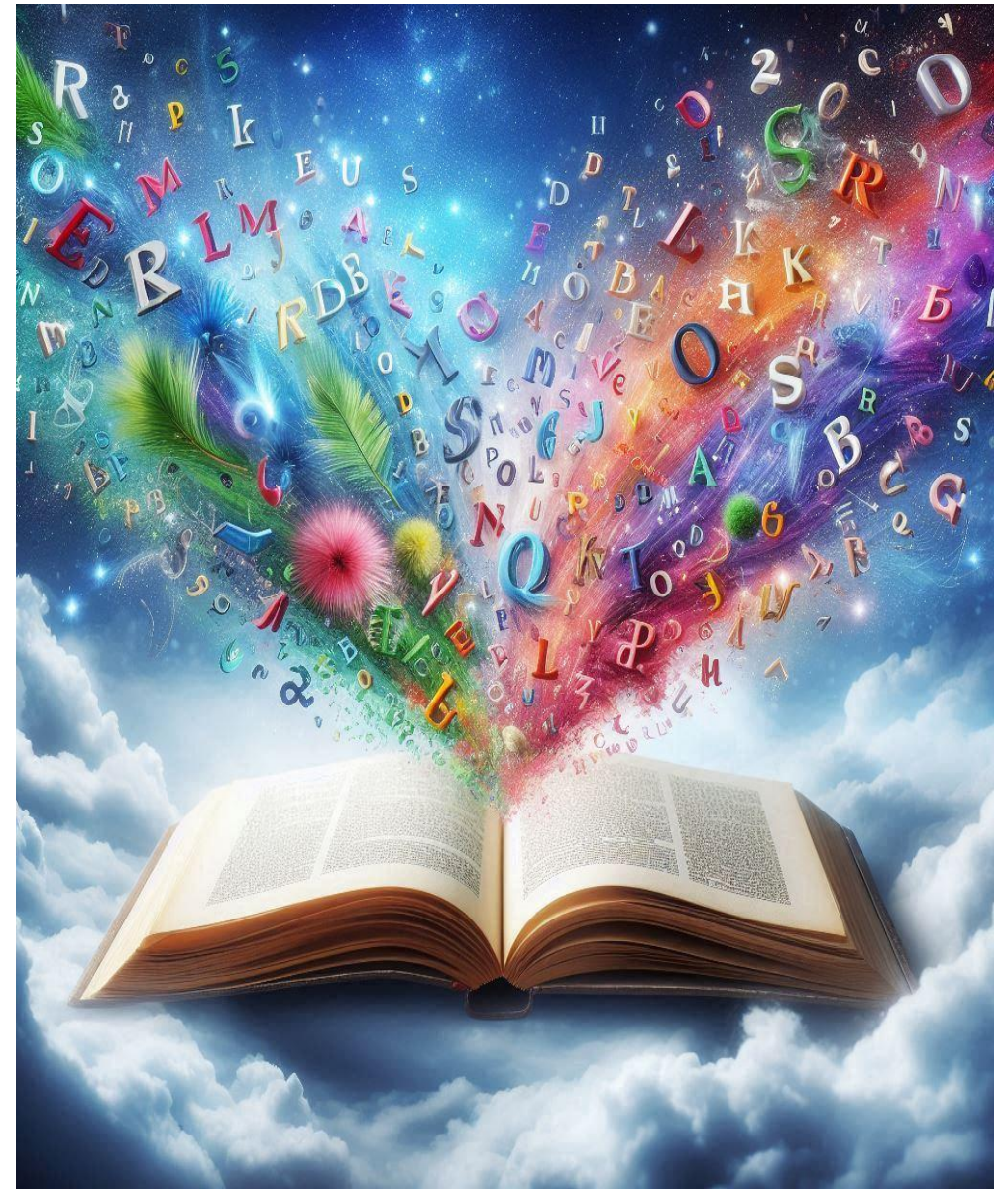

1. Przetwarzanie tekstu

Najlepsze teksty to te, którym towarzyszą ilustracje, aby uczący się mogli zwizualizować to, co czytają.

Podczas pracy w języku obcym uczący się potrzebują w tekstach znaczników strukturalnych, aby pomóc im odnaleźć się w treści. Takie znaczniki mogą być językowe (nagłówki, podtytuły) i/lub diagramatyczne.

Gdy zostanie określona „wiedza podstawowa”, można przeanalizować organizację tekstu.

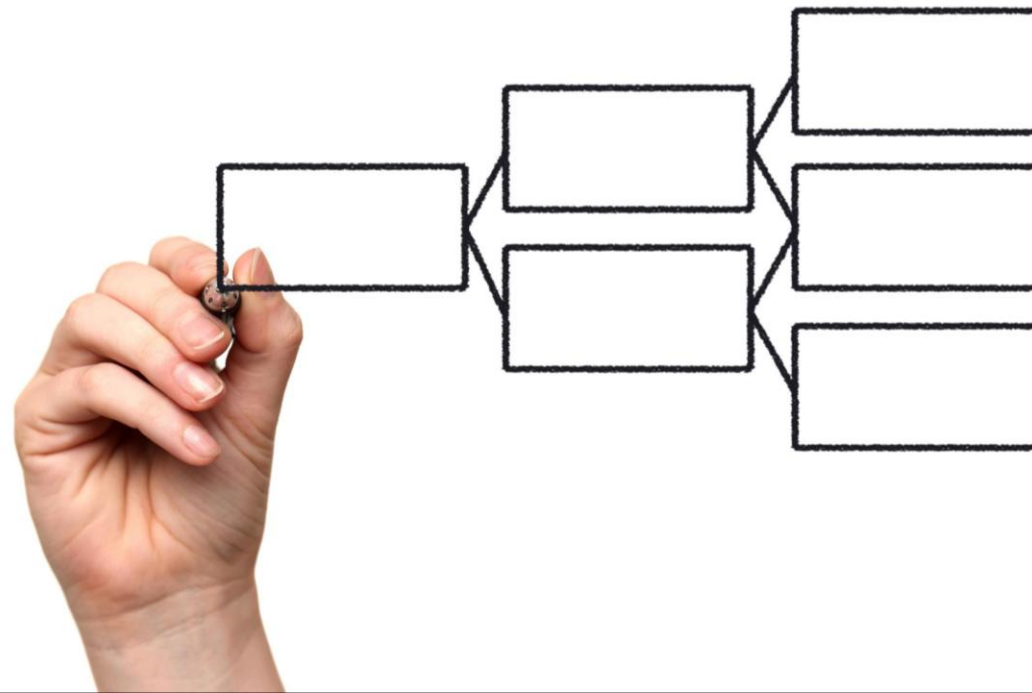

2. Identyfikacja i porządkowanie wiedzy

Teksty są często przedstawiane w formie diagramów, które służą do pomagania uczącym się w kategoryzowaniu pomysłów i informacji zawartych w tekście.

Typy diagramów obejmują diagramy drzewkowe do klasyfikacji grup lub hierarchii, schematy blokowe i osie czasu, diagramy tabelaryczne.

Struktura tekstu jest wykorzystywana do wspierania procesu uczenia się oraz tworzenia ćwiczeń, które koncentrują się zarówno na rozwoju językowym, jak i na kluczowej wiedzy merytorycznej.

3. Identyfikacja języka

Poznanie poziomu zaawansowania językowego uczniów pozwoli na dobór najlepszych metod pracy oraz materiałów do zajęć. Uczniowie będą musieli posługiwać się zarówno prostym, jak i bardziej złożonym językiem, nie ma tu stopniowania językowego, ale dobrym pomysłem jest, aby nauczyciel wyróżnił użyteczny język w tekście.

- Pętla pytań
- Połówki zdań
- Ćwiczenia z lukami informacyjnymi z arkuszem pytań
- Quizy językowe
- Ankieta klasowa z wykorzystaniem kwestionariuszy
- 20 pytań
- Materiały do wizualnego wykorzystania języka

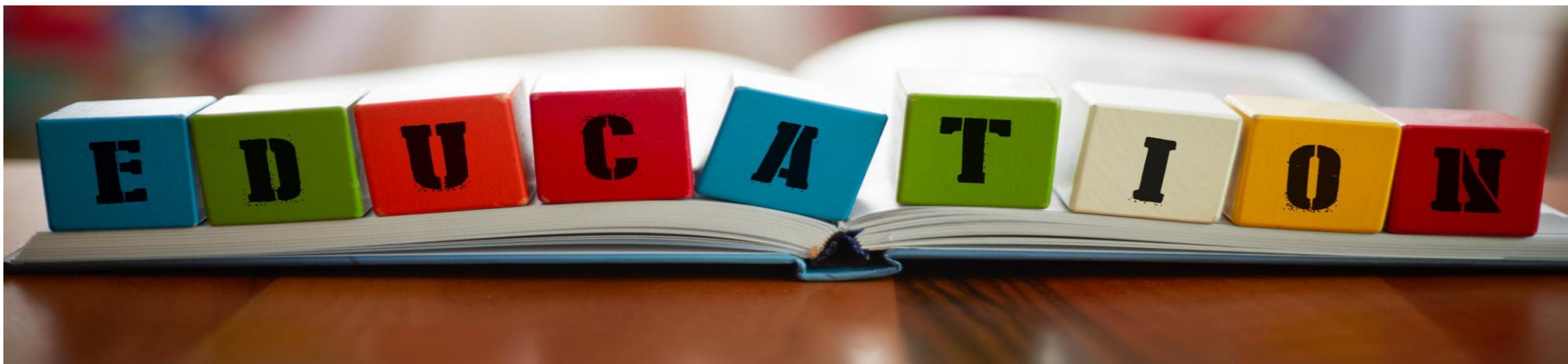

4. Zadania dla uczniów

Między lekcją CLIL, a typową lekcją języka angielskiego istnieje niewielka różnica w typie zadań.

Należy zapewnić różnorodność zadań, uwzględniając cel nauczania oraz style i preferencje uczniów.

Aktywności związane z umiejętnościami receptywnymi należą do gatunku „czytaj/słuchaj i rób”.

Wybór materiałów dydaktycznych

Dostosowanie do poziomu uczniów

Materiały muszą odpowiadać poziomowi językowemu uczniów, aby efektywnie wspierać naukę.

Rodzaje materiałów dydaktycznych

Wykorzystuje się teksty autentyczne, multimedia oraz specjalne zasoby wspierające naukę języka i treści.

Uczeń w ciągłej motywacji do pracy

- **Dyskusje i debaty**

Dyskusje aktywizują uczniów do używania języka i rozwijają umiejętność argumentacji oraz krytycznego myślenia.

- **Projekty grupowe**

Projekty grupowe rozwijają współpracę i pozwalają na praktyczne zastosowanie wiedzy w zespole.

- **Prezentacje uczniów**

Prezentacje umożliwiają rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i pewności siebie w mówieniu.

- **Zadania problemowe**

Zadania problemowe rozwijają kreatywność oraz umiejętność rozwiązywania rzeczywistych problemów.

- **Gry, więcej gier i jeszcze więcej gier**

Gry w ciekawy i zabawny sposób przekazują, utrwalają oraz sprawdzają nabytą wiedzę na lekcji.

Be ready for challenges

- Nie mieszamy języków ze sobą. Uczymy w jednym wybranym języku.
- Treści tłumaczymy korzystając z różnych zasobów i narzędzi.
- Naprowadzamy ucznia na kontekst lub przynależność, nigdy nie podajemy gotowych rozwiązań. Nie uczymy uczniów na pamięć.
- Musimy być przygotowani do nauczania w języku obcym i do zróżnicowanej formy oceny.
- Utrzymujemy jeden poziom lekcji.
- Motywujemy i zachęcamy, nigdy nie przymuszamy do działania.
- Przygotowane materiały urozmaicamy na tyle na ile się da (krótkie testy, fotografie, obrazki, tytuły itp.)

Wyzwania i strategie wdrażania CLIL

Napotymane trudności

Bariery językowe

Uczniowie mogą mieć trudności ze zrozumieniem materiału z powodu ograniczonej znajomości języka obcego.

Niedobór materiałów edukacyjnych

Brak odpowiednich materiałów dostosowanych do poziomu uczniów utrudnia efektywną naukę w systemie CLIL.

Doświadczenie nauczycieli

Nauczyciele mogą mieć ograniczone doświadczenie w pracy dwujęzycznej, co wpływa na jakość nauczania.

Wytyczne

W Europie nie opracowano jeszcze jasnych wytycznych jak i kiedy stosować metodę CLIL.

Wspieranie procesu nauczania

Szkolenia dla nauczycieli

Oferowanie nauczycielom szkoleń umożliwia lepsze radzenie sobie z trudnościami w procesie nauczania.

Tworzenie materiałów edukacyjnych

Tworzenie odpowiednich materiałów wspiera zrozumienie i ułatwia naukę uczniom.

Techniki ułatwiające zrozumienie

Techniki takie jak wizualizacje i praca w grupach pomagają uczniom lepiej przyswajać wiedzę.

Ocena efektywności nauczania CLIL

Ocenianie umiejętności językowych

Ocena powinna uwzględniać postępy uczniów w zakresie języka obcego podczas nauki przedmiotu.

Ocenianie wiedzy przedmiotowej

Niezbędne jest ocenianie wiedzy merytorycznej zdobytej podczas zajęć CLIL, aby mierzyć efektywność nauczania.

Różnorodne formy ewaluacji

Stosowanie obserwacji, testów i projektów pozwala na wszechstronną ocenę skuteczności metod CLIL.

Metody oceniania w CLIL

Ocena kształtująca (formative assessment):

- Regularna, nieformalna informacja zwrotna dla ucznia (np. quizy, dyskusje, obserwacja).
- Pozwala na monitorowanie postępów i dostosowywanie nauczania do potrzeb ucznia.
- Może obejmować samoocenę i ocenę koleżeńską.

Ocena sumująca (summative assessment):

- Służy do oceny ogólnych osiągnięć ucznia na koniec danego etapu nauki.
- Może przybierać formę egzaminów, prezentacji, projektów, esejów.
- Należy uwzględniać zarówno treść, jak i język, a także umiejętności poznawcze i społeczne.

Ocenianie oparte na zadaniach (task-based assessment):

- Uczniowie wykonują konkretne zadania, które wymagają zastosowania wiedzy i umiejętności z przedmiotu i języka. Przykłady: przygotowanie prezentacji, przeprowadzenie eksperymentu, napisanie raportu.

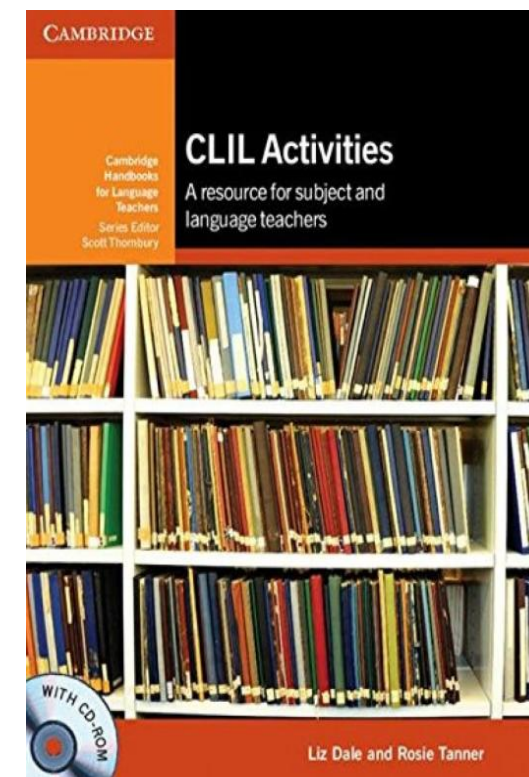
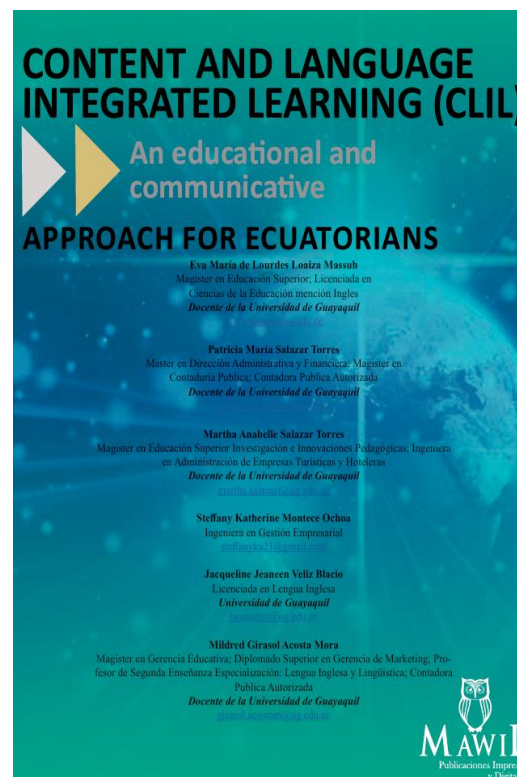
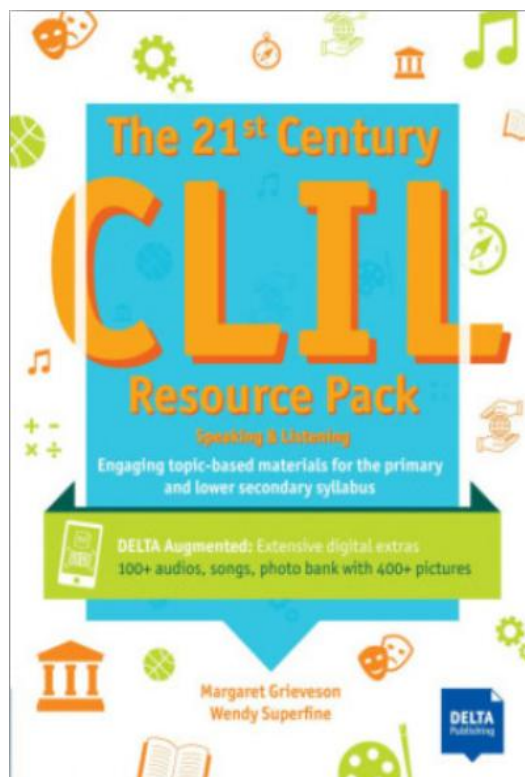
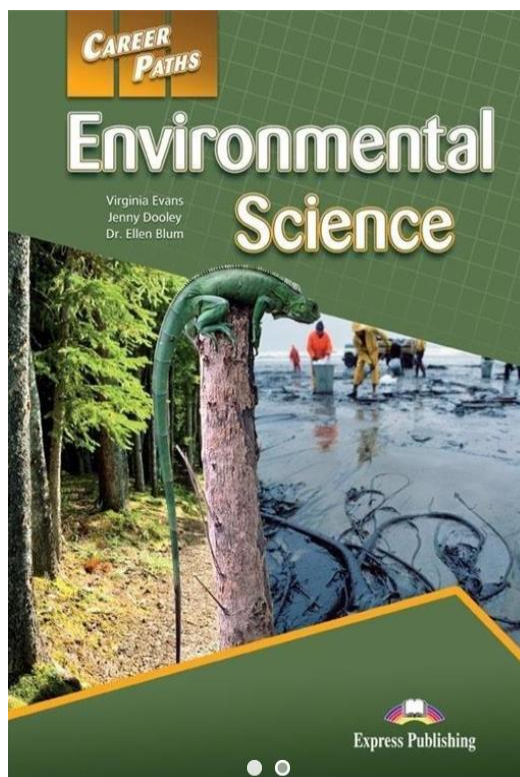
Portfolio:

- Zbiór prac ucznia, który pokazuje jego postępy w nauce.
- Może zawierać próbki pisemne, nagrania audio i wideo, refleksje ucznia.

Ocena wielowymiarowa:

- Uwzględnia różne aspekty uczenia się: treść, język, procesy poznawcze, umiejętności społeczne.
- Może być przeprowadzana przez nauczyciela, ucznia (samoocena) i rówieśników (ocena koleżeńska).

Poszukiwanie inspiracji

Podsumowanie i wnioski

Nowoczesne podejście edukacyjne

CLIL integruje naukę języka z treściami przedmiotowymi, promując wieloaspektowe kompetencje uczniów.

Rozwój kompetencji językowych

Metodologia CLIL skutecznie wspiera rozwój praktycznych umiejętności językowych podczas nauki przedmiotów.

Wzrost motywacji i umiejętności międzykulturowych

CLIL zwiększa zaangażowanie uczniów oraz promuje zrozumienie międzykulturowe w edukacji.

Przydatne linki

- https://vk.com/album-105912285_223944803
- <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowing-subject/c/clil>
- <https://www.teachingenglish.org.uk/teaching-resources/teaching-secondary/teaching-tools?page=0>
- <https://bridge.edu/tefl/blog/clil-lesson-plans/>
- <https://clilingmesoftly.wordpress.com/clil-models-3/the-4-cs-model-docoyle/>

Dziękuję za uwagę
